

Πειραματικό Γενικό Λύκειο Πατρών

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: «Τα αγωνίσματα των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαιότητα»

ΟΜΑΔΑ: Καυκάς Αλέξιος, Κανελλόπουλος Ευάγγελος, Κόλλιας Ιωάννης Τζεφριός Ευάγγελος

Υπεύθυνος καθηγητής: Παυλάκης Ιωάννης

Πάτρα 2018

Περιεχόμενα

Περίληψη	3
A) Τι ήταν οι ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαιότητα;	5
B) Σημασία των αγώνων	5
Γ) Αρχή ολυμπιακών αγώνων	5
Δ) Θέσπιση των αγώνων	7
Δ.1) Εκεχειρία.....	8
E) ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	8
ΣΤ) Έπαθλα που λάμβαναν οι νικητές των αγωνισμάτων	9
ΣΤ.1) Ακονιτί.....	9
ΣΤ.2) Αρχαίοι έλληνες ολυμπιονίκες	10
Αγάθαρχος ο Κερκυραίος	10
Γόργος ο Μεσσήνιος	10
Αρχίλοχος ο Κερκυραίος	10
Διοκλής ο Κορίνθιος.....	10
Διαγόρας ο Ρόδιος	10
ΣΤ.3) Στάδιο αρχαίας Ολυμπίας.....	11
Το στάδιο και οι Ολυμπιακοί Αγώνες.....	12
Z) Σταδιακή εξέλιξη των αγωνισμάτων.....	13
H) Πρόγραμμα διεξαγωγής των αγώνων.....	14
Θ) Τα αγωνίσματα.....	15
Αγώνες δρόμου	15
Δόλιχος.....	16
Οπλιτοδρομία	17
Πάλη.....	18
Πυγμαχία.....	19
Παγκράτιο	20
Πένταθλο.....	21
Αρματοδρομία	22
I) Κατάργηση των αγώνων	23
Συμπέρασμα	23
Βιβλιογραφία	24

Περίληψη

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αρχαία Ελλάδα ήταν από τους σημαντικότερους αθλητικούς αγώνες και πραγματοποιούνταν κάθε τέσσερα χρόνια. Διαρκούσαν για μέρες και είχαν θρησκευτικό χαρακτήρα, καθώς πραγματοποιούνταν προς τιμή του Δία, λόγω των μύθων που υπάρχουν γύρω από την δημιουργία των αγώνων με κοινό πρωταγωνιστή τον θεό. Με την πάροδο του χρόνου ο θεσμός διαδόθηκε σε όλο τον ελλαδικό χώρο, με αποτέλεσμα την διεύρυνση της ολυμπιακής εκχειρίας, προκειμένου να γίνει δυνατή η συμμετοχή όλο και περισσότερων αθλητών, αλλά και σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο με τη συρροή αρκετών αθλητών από Αίγυπτο και τις αποικίες της Σικελίας. Η παρακολούθηση ήταν επιτρεπτή σε όλους εκτός από τις γυναίκες, ενώ όσες παρέβαιναν τον νόμο αυτό τιμωρούνταν με την ποινή του θανάτου. Παράλληλα με την γνωστοποίηση των αγώνων, ωστόσο, επήλθε και η εξέλιξη των αγωνισμάτων, καθώς αρχικά το αγωνιστικό πρόγραμμα περιλάμβανε μόνο το <<στάδιο>>, αγώνας δρόμου, ενώ στη συνέχεια οι αγώνες εμπλουτίστηκαν και με άλλα αθλήματα και διαρκούσαν για πέντε μέρες αντί για μία. Τα αθλήματα που προστέθηκαν ήταν η πάλη, η πυγμαχία, το παγκράτιο, που αποτελούσε και το δυσκολότερο αγώνισμα, το πένταθλο και η αρματοδρομία και τα οποία συνοδεύονταν από πλήθος άλλων εκδηλώσεων και δοξασιών του Δία. Ωστόσο η χλιετή διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων τερματίστηκε έπειτα από διαταγή του Βυζαντινού Αυτοκράτορα Θεοδοσίου το 393 π.Χ.

A) Τι ήταν οι ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαιότητα;

Στην αρχαία Ελλάδα, οι ολυμπιακοί αγώνες ήταν αθλητικοί αγώνες στους οποίους συμμετείχαν νέοι από διάφορες πόλεις. Ήταν από τους σημαντικότερους αγώνες στην αρχαία Ελλάδα και διεξάγονταν στην αρχαία Ολυμπία κάθε 4 χρόνια από το 776 π.Χ. έως το 393 π.Χ. που καταργήθηκαν οριστικά.

B) Σημασία των αγώνων

Από το 776 π.Χ. και μετά οι Αγώνες, σιγά-σιγά, έγιναν πιο σημαντικοί σε ολόκληρη την αρχαία Ελλάδα φτάνοντας στο απόγειο τους κατά τον 6ο και 5ο αι. π.Χ.. Οι Ολυμπιακοί είχαν επίσης θρησκευτική σημασία αφού γίνονταν προς τιμή του θεού Δία, του οποίου το τεράστιο άγαλμα στεκόταν στην Ολυμπία. Ο αριθμός των αγωνισμάτων έγινε είκοσι και ο εορτασμός γινόταν στην διάρκεια μερικών ημερών. Οι νικητές των αγώνων θαυμάζονταν και γίνονταν αθάνατοι μέσα από ποιήματα και αγάλματα. Το έπαθλο για τους νικητές ήταν ένα στεφάνι από κλαδί ελιάς.

Γ) Αρχή ολυμπιακών αγώνων

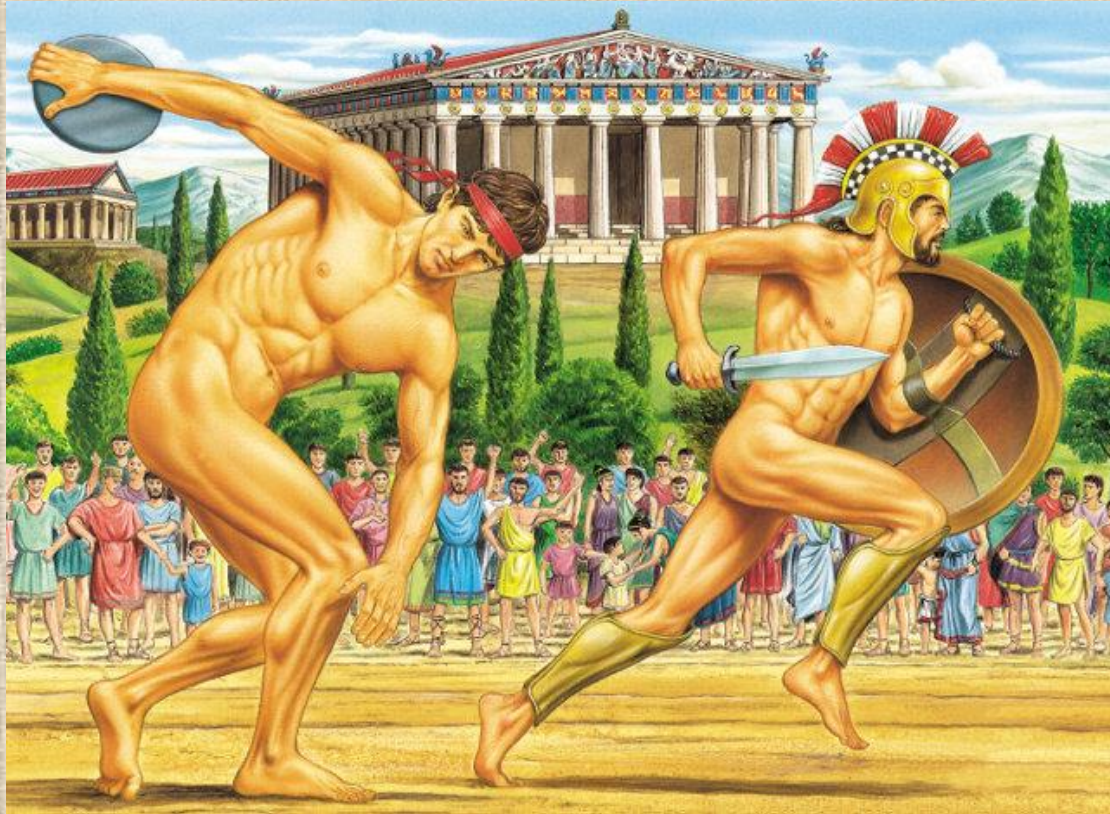
Στην ιστορική εποχή οι Ολυμπιακοί αγώνες διεξάγονταν μετά το θερινό ηλιοστάσιο κάθε τέσσερα χρόνια. Η τετραετία αυτή ονομαζόταν «πενθετηρίς» επειδή οι αρχαίοι συμπεριλάμβαναν και τα δύο έτη της διοργάνωσης, που σημάδευαν την αρχή και το τέλος της περιόδου. Οι πενθετηρίες ονομάζονταν με τον αύξοντα αριθμό της εκάστοτε Ολυμπιάδας και χρησίμευαν ως χρονική αναφορά. Η πρώτη καταγραμμένη διοργάνωση των αγώνων ήταν στην Ολυμπία, το 776 π.Χ., δηλαδή η πρώτη πενθετηρία ξεκινά το καλοκαίρι του 775 π.Χ., σύμφωνα με το σημερινό ημερολόγιο.

Είναι σχεδόν σίγουρο ότι αυτή δεν ήταν και η πρώτη φορά που γίνονταν οι αγώνες. Τότε οι αγώνες ήταν μόνο τοπικοί και διεξαγόταν μόνο ένα αγώνισμα, η διαδρομή του σταδίου. Ο Πausanias μνημονεύει τους κατοίκους της Ήλιδας, οι οποίοι από τα πανάρχαια χρόνια είχαν κτίσει ναό προς τιμή του Κρόνου. Κατά την μυθική παράδοση, όταν γεννήθηκε ο Δίας, οι Ιδαίοι Δάκτυλοι ήρθαν από την Κρήτη στην Ήλιδα και έκαναν αγώνα δρόμου για το βρέφος Δία. Ο μεγαλύτερος από αυτούς, ο Ηρακλής (όχι ο συνώνυμος ήρωας), έβαλε τους άλλους αδερφούς του, τον Παιωναίο, τον Επιμήδη, τον Ιάσιο και τον Ίδα να τρέξουν, και μετά τη λήξη των αγώνων, ο Ιδαίος Ηρακλής στεφάνωσε τους νικητές με κλαδί άγριας ελιάς, ένα δέντρο που είχε φέρει από την χώρα των Υπερβορείων. Η μυθική αυτή παράδοση έχει γίνει απόπειρα να χρονολογηθεί στα τέλη της 2ης χιλιετίας π.Χ.[1].

Σύμφωνα με τον ίδιο μύθο, ο Ιδαίος Ηρακλής ήταν εκείνος που έδωσε το όνομα Ολύμπια στους αγώνες αυτούς. Σύμφωνα με έναν άλλο μύθο, στην τοποθεσία αυτή πάλεψε ο ίδιος ο Δίας με τον Κρόνο για την εξουσία της Γης, ενώ ένας τρίτος μύθος συμπληρώνει ότι μετά την μάχη αυτή, διεξάχθηκαν οι πρώτοι Ολυμπιακοί αγώνες προς τιμήν και εορτασμό της έκβασης της μάχης και της νίκης του Ολύμπιου Δία. Στους αγώνες αυτούς πήραν μέρος οι Ολύμπιοι θεοί, και μάλιστα ο Απόλλων νίκησε τον Ερμή και τον Άρη στο τρέξιμο και την πυγμαχία αντίστοιχα. Αυτά σύμφωνα με τον Πausanias.

Άλλος μύθος, αποδίδει την καθιέρωση των Αγώνων στον Πέλοπα. Ο βασιλιάς Οινόμαος της Πίσας διοργάνωσε αγώνες αρματοδρομίας με σκοπό να παντρέψει την κόρη του, Ιπποδάμεια, με το νικητή. Ωστόσο, οι διαγωνιζόμενοι θα είχαν αντίπαλό τους τον ίδιο και όσοι έχαναν στον αγώνα, θα έχαναν και τη ζωή τους. Ο Πέλοπας, πρίγκιπας της μικρασιατικής Λυδίας, κατάφερε με τη βοήθεια του ηνίοχού του Μυρτίλου να ανατρέψει το άρμα του Οινόμαου και τελικά να τον σκοτώσει. Ο νικητής Πέλοπας για να γιορτάσει τη νίκη του και το γάμο του με την Ιπποδάμεια, καθιέρωσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η γυναίκα του ίδρυσε γυναικείους αγώνες προς τιμήν της Ήρας, τα λεγόμενα Ηραία. Σύμφωνα με την παράδοση, οι πρώτοι που αγωνίστηκαν στην Ολυμπία ήταν οι θεοί. Ο Δίας νίκησε τον Κρόνο στην πάλη, ο

Απόλλωνας τον Ερμή στο δρόμο και τον Άρη στην πυγμή. Τέλος, ο Στράβων θεωρεί ότι τους Αγώνες οργάνωσε ο Όξυλλος, βασιλιάς των Ηρακλειδών, μετά την κάθοδό τους στην Ηλεία, το 1200 π.Χ. Ιστορικά, υποστηρίζεται ότι το 884 π.Χ. υπήρξε συμφωνία μεταξύ του Ηρακλείδου Ιφίτου, ηγεμόνος της Ήλιδος, του βασιλιά και νομοθέτη της Σπάρτης, Λυκούργου και του βασιλιά της Πίσας, Κλεισθένη. Η συμφωνία αναγνώριζε την Ήλιδα ως ιερό και απρόσβλητο χώρο και επίσης θέσπιζε την εκχειρία κατά τη διάρκεια των Αγώνων. Από την άλλη, ο Πausanias αναφέρει ότι το 776 π.Χ. υπήρξε ανασύσταση και όχι έναρξη των αγώνων

Δ) Θέσπιση των αγώνων

Με την πάροδο του χρόνου, ο θεσμός της Ολυμπιακής εκχειρίας και των Ολυμπιακών αγώνων έγιναν όλο και πιο δημοφιλής σε όλο τον Ελλαδικό χώρο. Ενώ αρχικά στους αγώνες έπαιρναν μέρος μόνο κάτοικοι της Ήλιδας, σταδιακά διευρύνθηκε ο κανονισμός, ώστε να επιτρέπονται αθλητές από την Αρκαδία, την Λακεδαίμονα και την Μεσσηνία, ακόμα και από όλη την Πελοπόννησο και τα Μέγαρα. Ακολούθησαν οι εκτός Πελοποννήσου πόλεις των Αθηνών και της Ιωνίας. Μέχρι τον 4ο αι. μ.Χ. όπου και σημειώνεται το τέλος των Ολυμπιακών αγώνων, η συρροή των αθλητών από όλα τα μέρη ήταν μεγάλη. Από τις Αποικίες στην Σικελία και την Μικρά Ασία, την Ρόδο, από την Αίγυπτο (ιδίως την Αλεξάνδρεια), την Κυρήνη και την Φοινίκη, αλλά και από την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία έρχονταν αθλητές για να αγωνιστούν στην Ολυμπία. Τελευταίοι ολυμπιονίκες ήταν ο Αρμένιος βασιλιάς Βαρασδάτης και ο Φιλουμένος ο Φιλαδελφεύς από την Φιλαδέλφεια της Λυδίας.

Από την 37η Ολυμπιάδα (632 π.Χ.) αρχίζουν να παίρνουν μέρος έφηβοι. Ο Δαμίσκος από την Μεσσηνία κερδίζει στην 103η διοργάνωση (368 π.Χ.) τον αγώνα δρόμου σε ηλικία μόλις δώδεκα ετών.

Η παρακολούθηση των αγώνων επιτρεπόταν σε όλους, ελεύθερους και δούλους, ακόμα και βάρβαρους. Μονάχα απαγορευόταν αυστηρά στις γυναίκες. Για όποια μάλιστα τολμούσε να παραβεί τη διαταγή αυτή, υπήρχε η ποινή του θανάτου. Ωστόσο, μία γυναίκα που ανήκε σε σπουδαία αθλητική οικογένεια και λαχταρούσε να καμαρώσει νικητές μέσα στο στάδιο τους δικούς της, δε δίστασε να ντυθεί άντρας και να περάσει μέσα στους θεατές των αγώνων. Ήταν η Καλλιπάτειρα, κόρη του περίφημου Ρόδιου Ολυμπιονίκη Διαγόρα, αδελφή και μητέρα επίσης νικητών στις Ολυμπιάδες. Αυτή ακριβώς η συγγένειά της με ξεχωριστούς αθλητές έκανε τους Ελλανοδίκες να της συγχωρήσουνε την παράβαση και να της επιτρέψουνε τιμητικά να παρακολουθήσει τους αγώνες.

Επίσης σημειώνεται μεμονωμένα και απόδοση τιμών σε γυναίκες, πράγμα που δεν ήταν σύνηθες φαινόμενο, αφού η συμμετοχή ήταν καθαρά ανδρικό προνόμιο. Στα ιππικά αθλήματα της αρματοδρομίας και της ιππασίας όμως το βραβείο πήγαινε στον ιδιοκτήτη του αλόγου, που δεν ήταν αναγκαστικά ο ίδιος ο ιππέας που έπαιρνε μέρος. Έτσι έχουμε την Σπαρτιάτιδα Κυνίσκα, θυγατέρα του Αρχίδαμου και αδερφή του Αγησίλαου, που τιμήθηκε με το κλαδί ελιάς και στην οποία έκτισαν ηρώο και αφιέρωσαν αγάλματα. Συχνά μπορούσε κάποιος ν' ανακηρυχθεί ολυμπιονίκης χωρίς να αγωνιστεί έγκαιρα στο στάδιο ή δίσταζε να λάβει μέρος από φόβο μη νικηθεί. Τέλος, σε περίπτωση που ο αριθμός των αγωνιστών σε κάποιο άθλημα ήτανε περιττός, απόμενε μετά την κλήρωση των ζευγαριών ένας αθλητής που λεγόταν έφεδρος. Αυτός περίμενε με ακμαίες τις σωματικές του δυνάμεις να συναγωνιστεί μ' εκείνον που ύστερα από αλληπάλληλους αγώνες θα είχε καταβάλει τους άριστους από κάθε ζεύγος αθλητών.

Δ.1) Εκεχειρία

Η εκεχειρία που ετυμολογικά σημαίνει "κράτημα χεριών", καθιερώθηκε στην αρχαία Ελλάδα τον 9ο αι. π.Χ. με την υπογραφή μιας συμφωνίας μεταξύ τριών βασιλιάδων, του Ίφιτου της Ηλίδας, του Κλεισθένη της Πίσας και του Λυκούργου της Σπάρτης. Οι υπόλοιπες ελληνικές πόλεις-κράτη ακολούθως επικύρωσαν αυτή την συμφωνία, χάρη στην οποία η διαρκής και αναγνωρισμένη ασυλία του ιερού της Ολυμπίας και της περιοχής της Ηλείας, έγινε πραγματικότητα. Επιπροσθέτως κατά τη διάρκεια της εκεχειρίας, οι αθλητές, οι καλλιτέχνες και οι οικογένειές τους, καθώς επίσης και οι απλοί οδοιπόροι, μπορούσαν να ταξιδεύουν με πλήρη ασφάλεια για να συμμετάσχουν ή να παρακολουθήσουν τους Ολυμπιακούς αγώνες και κατόπιν να επιστρέψουν στις ιδιαίτερες πατρίδες τους. Καθώς πλησίαζε η έναρξη των Αγώνων, η Ιερή Εκεχειρία διακηρυσσόταν και αναγγελλόταν από τους "σπονδοφόρους", πολίτες της Ηλίδας που ταξίδευαν σε όλο τον ελληνικό κόσμο από πόλη σε πόλη για να διαδώσουν το μήνυμα. Μια επιγραφή που περιγράφει την εκεχειρία ήταν γραμμένη σ' ένα ορειχάλκινο δίσκο που επιδεικνυόταν στην Ολυμπία. Από την έβδομη μέρα πριν από την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων μέχρι την έβδομη μέρα μετά το πέρας τους, οι πόλεμοι σταματούσαν έτσι ώστε οι αθλητές, απαλλαγμένοι από στρατιωτικές υποχρεώσεις, να μπορούν να ταξιδέψουν για να συμμετάσχουν στους Αγώνες. Κατά τη διάρκεια της εκεχειρίας, οι πόλεμοι διακόπτονταν, απαγορευόταν στους στρατούς να εισέλθουν στην Ηλίδα ή να απειλήσουν τους Αγώνες και απαγορεύονταν οι νομικές διαφορές και η εκτέλεση των θανατικών ποινών. Η Ολυμπιακή εκεχειρία ως επί το πλείστον τηρήθηκε πιστά αν και ο ιστορικός Θουκυδίδης εξιστορεί ότι απαγορεύτηκε στους Λακεδαιμόνιους η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες, μετά από την επίθεσή τους σ' ένα φρούριο του Λεπραίου - πόλη της Ηλίδας - κατά τη διάρκεια της εκεχειρίας. Οι Λακεδαιμόνιοι παραπονέθηκαν ότι η εκεχειρία δεν είχε ακόμα αναγγελθεί κατά τη στιγμή της επίθεσης. Οι Ηλείοι όμως τους επέβαλλαν πρόστιμο, όπως όριζε ο νόμος.

Ε) ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- 1) Δεκτές προς συμμετοχή γίνονται μόνον ελεύθερες από ξενικό ζυγό ελληνικές πόλεις και εφόσον δεν έχουν τυχόν καταδικασθεί από τη Βουλή των Ηλείων με αποκλεισμό λόγω παράβασης του Ολυμπιακού Νόμου.
- 2) Κάθε ελληνική πόλις-κράτος έχει δικαίωμα να λαμβάνει μέρος με επίσημη αντιπροσωπεία (γνωστή και ως «θεωρία»), να τελεί θυσίες στο βωμό του Διός εντός της Ολυμπίας και να συμμετέχει με ιδιώτες αθλητές της αλλά και με «δημόσιο» τέθριππο άρμα στις αρματοδρομίες.
- 3) Μόνον ελεύθεροι Έλληνες γεννημένοι από ελεύθερους γονείς γίνονται δεκτοί ως αθλητές, δικαιούμενοι να δηλώσουν συμμετοχή και νομιμοποιούμενοι μόνο μετά την επίσημη επιλογή και έγκριση των πόλεών τους. Αποκλείονται εκ τούτων όσοι τυχόν έχουν καταδικασθεί ή τελούν υπό κατηγορία φόνου- έστω και ακουσίως-, φαρμακεύσεως, εμπρησμού, ιεροσυλίας, προαγωγείας, παιδεραστίας, εταιρισμού και γενικώς για κάθε ατιμωτική πράξη –κατά το δίκαιο της πόλεως των και τον «των Πανελλήνων Ιερόν Νόμον» -«ίνα μη μιάσματα ή»- [για να μη μολυνθεί η ιερότητα των χώρων και των ιεροτελεστιών].
- 4) Αποκλείονται απολύτως είτε ως αθλητές είτε ως θεατές οι αλλοεθνείς, οι «βάρβαροι», οι δούλοι, οι εναγείς (οι μισσμένοι, δηλ. οι φονείς κτλ.), οι ιερόσυλοι, οι παραβάτες της εκεχειρίας.

ΣΤ) Έπαθλα που λάμβαναν οι νικητές των αγωνισμάτων

Εκτός από το πασίγνωστο στεφάνι από κλαδιά ελιάς, όσοι διακρίνονταν σε κάποιο αγώνισμα λάμβαναν τις παρακάτω τιμές.

- 1) Κάθε νικητής μπορούσε να στήσει τον ανδριάντα του στο ιερό της Ολυμπίας ,
- 2) Το όνομα του γραφόταν στα επίσημα αρχεία των ολυμπιονικών που φυλάσσονταν στο βουλευτήριο των Ηλείων ,
- 3) Το όνομα των νικητών έμενε αθάνατο , ενώ δοξάζονταν σαν ήρωες η ημίθεοι ,
- 4) Η υποδοχή του ολυμπιονίκη από την πόλη του ήταν θριαμβευτική , ενώ οι συμπολίτες του τον έρριαναν με λουλούδια και του πρόσφεραν δώρα και
- 5) Είχε δωρεάν σίτιση , φορολογικές απαλλαγές , χρηματική αμοιβή κ.α.

Αξιοσημείωτη είναι επίσης η ντροπή και η περιφρόνηση που αντιμετώπιζαν οι ηττημένοι

ΣΤ.1) Ακονιτί

Ακονιτί ονομαζόταν κατά την αρχαιότητα η νίκη χωρίς αγώνα, και ετυμολογικά σήμαινε χωρίς κάποιος να σκονιστεί. Σε γενικότερο πλαίσιο είχε επίσης και την έννοια του χωρίς κόπο και με ιδιαίτερη ευκολία. Παρόμοιες χρήσεις ήταν και αναίμωτι (χωρίς να ματώσει) ή ανιδρωτί (χωρίς να ιδρώσει), ωστόσο το να νικά κάποιος ακονιτί ήταν τίτλος τιμής. Στα λατινικά ο αντίστοιχος όρος είναι sine pulvere. Ο όρος χρησιμοποιούταν και για μάχες, εκτός από τον αθλητισμό.

Το να νικά κάποιος χωρίς αγώνα συνέβαινε στις περιπτώσεις όπου ο αθλητής ήταν ο μόνος διαγωνιζόμενος, είτε λόγω φόβου των αντιπάλων -κυρίως στα αγώνισμα συμπλοκής όπως πάλη και παγκράτιο-, είτε λόγω προηγουμένου τραυματισμού τους, είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο. Διάσημοι ολυμπιονίκες οι οποίοι κέρδισαν τον τίτλο τους ακονιτί ήταν οι Μίλων, Θεαγένης, Δρομεύς και άλλοι. Ιδιαίτερα στην περίπτωση του πεντάθλου, ο αθλητής ο οποίος ήταν νικηφόρος στους 3 πρώτους γύρους από τους συνολικά 4, ανακηρυσσόταν αυτομάτως ακονιτί ολυμπιονίκης καθώς δεν χρειαζόταν να διαγωνιστεί στον 4ο γύρο.

ΣΤ.2) Αρχαίοι Έλληνες ολυμπιονίκες

Αγάθαρχος ο Κερκυραίος

Ο Αγάθαρχος ο Κερκυραίος (6ος αιώνας π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας αθλητής από την Κέρκυρα, ο οποίος στέφθηκε ολυμπιονίκης στο αγώνισμα του σταδίου στους 61ους (536 π.Χ.) ολυμπιακούς αγώνες της αρχαιότητας. Ο σύγχρονός του ποιητής, Σιμωνίδης ο Κείος, έγραψε έναν επινίκιο ύμνο για τον Αγάθαρχο.

Γόργος ο Μεσσήνιος

Ο Γόργος ο Μεσσήνιος (3ος αιώνας π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας πολιτικός και ολυμπιονίκης από την Μεσσηνία, ο οποίος στέφθηκε νικητής στο αγώνισμα του πεντάθλου κατά τους 137ους (232 π.Χ.) ολυμπιακούς αγώνες της αρχαιότητας. Κατάγονταν από προνομιούχα και επιφανή οικογένεια, και ήταν διακεκριμένος πολίτης στην πατρίδα του. Σύμφωνα με τον ιστορικό Πολύβιο ο οποίος ήταν σύγχρονος του, ο Γόργος ήταν από τους πιο διάσημους αθλητές της εποχής του.

Αρχίλοχος ο Κερκυραίος

Ο Αρχίλοχος ο Κερκυραίος (6ος αιώνας π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας αθλητής από την Κέρκυρα, ο οποίος στέφθηκε ολυμπιονίκης στο αγώνισμα του σταδίου στους 59ους (544 π.Χ.) ολυμπιακούς αγώνες της αρχαιότητας.

Διοκλής ο Κορίνθιος

Ο Διοκλής ο Κορίνθιος ήταν αρχαίος Έλληνας αθλητής από την Κόρινθο που έγινε ολυμπιονίκης στο στάδιο στην 13η Ολυμπιάδα το 728 π.Χ. Το αγώνισμα του σταδίου ήταν το μοναδικό άθλημα της διοργάνωσης για τις 13 πρώτες Ολυμπιάδες.

Διαγόρας ο Ρόδιος

Ο Διαγόρας ο Ρόδιος ήταν ένας από τους διασημότερους πυγμάχους της αρχαιότητας και γενάρχης ολυμπιονικών. Καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια της Ιαλυσού (αρχαίας ροδιακής πόλης). Πατέρας του ήταν ο Δαμάγητος, εγγονός του βασιλιά της Ιαλυσού, και η μητέρα του ήταν κόρη του ήρωα Αριστομένη από την Μεσσηνία. Νίκησε στο αγώνισμα της πυγμαχίας στην 79η Ολυμπιάδα το 464 π.Χ. Ο Διαγόρας ήταν επίσης περιοδονίκης (νικητής και των τεσσάρων πανελλήνιων αγώνων). Σε προχωρημένη ηλικία το 448 π.Χ. ήταν παρών στην Ολυμπία όταν οι γιοί του Δαμάγητος και Ακουσίλαος στέφθηκαν Ολυμπιονίκες. Λέγεται ότι αμέσως μετά την ανακήρυξή τους σε Ολυμπιονίκες, οι γιοί του ανέβασαν τον πατέρα τους στους ώμους τους και τον περιέφεραν θριαμβευτικά στο στάδιο. Τότε ένας από τους θεατές αναφώνησε Κάτθανε Διαγόρα, ουκ εις Όλυμπον αναβήση (Πέθανε Διαγόρα, μην περιμένεις να ανέβεις και στον Όλυμπο) και ο Διαγόρας εν μέσω των επευφημιών και πλήρης ευδαιμονίας άφησε την τελευταία του πνοή.

ΣΤ.3) Στάδιο αρχαίας Ολυμπίας

Το στάδιο στον αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας στην Ελλάδα βρίσκεται στα ανατολικά του ιερού του Διός, έξω από τον ιερό περίβολο της Άλτεως. Ήταν η τοποθεσία διεξαγωγής πολλών από τα αθλητικά γεγονότα των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά και των γυναικείων αγώνων Ηραιών.

Το στάδιο ήταν ιερός τόπος για τους αρχαίους Έλληνες, αφού εκεί πραγματοποιούνταν αθλητικές δραστηριότητες αφιερωμένες στον Δία και βρίσκεται έξω από τον ιερό χώρο της Άλτεως στην βορειοανατολική γωνία του. Το γήπεδο του σταδίου συνδέεται με το ιερό χώρο μέσω μιας ιερής λίθινης θολωτής διόδου, μήκους 32μ., η οποία ήταν μόνο για τους επίτροπους, τους αθλητές και τους ήρωες. Η λίθινη αυτή καμαροσκεπής στοά, αναφέρεται από κάποιους ως Κρύπτη, κατασκευάσθηκε στα τέλη του 3ου αι. π.Χ.

Ο στίβος του σταδίου είχε 212,54 μέτρα (697,3 πόδια) μήκος και 28,5 μέτρα (94 πόδια) πλάτος και περιβάλλεται από χλωώδεις επιφάνειες, ενώ όλα τα καθίσματα ήταν φτιαγμένα από λάσπη. Οι δύο λίθινες βαλβίδες, που σηματοδοτούν τις αφέσεις, απέχουν μεταξύ τους 192,27 μ., δηλαδή ένα ολυμπιακό στάδιο ή 600 ολυμπιακά πόδια (1 πους=32,04 εκ.). Στη νότια πλαγιά υπήρχε μια πέτρινη εξέδρα στην οποία κάθονταν οι Ελλανοδίκες των αγώνων, ενώ απέναντι, στη βόρεια πλαγιά, ήταν ο βωμός της θεάς Δήμητρας Χαμύνης. Το γήπεδο είχε χωρητικότητα 45.000 θεατών, γι' αυτό θεωρούνταν ένα από τα μεγαλύτερα της εποχής του.

Η σημερινή θέση του σταδίου δεν είναι η ίδια στους πρώτους αιώνες τέλεσης των αγώνων, γιατί το γήπεδο του σταδίου ήταν αρχικά (πρίν τον 6ο αι. π.Χ.) τοποθετημένο εντός του ιερού χώρου ανατολικά του μεγάλου βωμού του Δία και κατά μήκος του ανδρήρου των Θησαυρών. Οι θεατές να ήταν σε θέση να δουν τους αγώνες από τις πλαγιές του Κρονίου λόφου. Σταδιακά το στάδιο μεταφέρθηκε ανατολικά μέχρι να φτάσει στη σημερινή του θέση. Συνολικά κατασκευάστηκαν τρία στάδια:

- Το πρώτο, Στάδιο I - μέσα του 6ου αι. π.Χ., διαμορφώθηκε κατά την αρχαϊκή περίοδο με απλή εξομάλυνση του εδάφους στα νότια του Κρονίου λόφου, ενώ η δυτική στενή πλευρά του ήταν ανοικτή προς το μεγάλο βωμό του Δία. Την περίοδο αυτή το στάδιο χρησιμοποιείτο κυρίως για αγώνες των διαγωνιζομένων των πλησιέστερων πόλεων-κρατών της Ελλάδας.
- Το δεύτερο, Στάδιο II - τέλη του 6ου αι. π.Χ., διαμορφώθηκε στα ανατολικά του πρώτου, με σκοπό να προστεθούν επιπλέον εκδηλώσεις. Ο στίβος του σταδίου μεταφέρθηκε ανατολικότερα και επεκτάθηκε μετά τους Θησαυρούς. Στη νότια πλευρά διαμορφώθηκε τεχνητό πρηνές για τους θεατές, ενώ στη βόρεια πλευρά χρησιμοποιήθηκε το φυσικό πρηνές του Κρονίου λόφου.
- Το τρίτο, Στάδιο III - αρχές του 5ου αι. π.Χ., έχει τη σημερινή μορφή, διαμορφώθηκε με το πέρας της οικοδόμησης του ναού του Δία με σκοπό την εξυπηρέτηση μεγαλύτερου κοινού και αθλητών αφού οι αγώνες είχαν πια αποκτήσει μεγάλη αίγλη. Κατά μήκος των αναχωμάτων γύρω από το γήπεδο βρίσκονται μεγάλα πηγάδια που εξυπηρετούσαν όχι μόνο ως προσφορές νερού, αλλά επίσης και χώρος αναθημάτων, κυρίως χάλκινων. Με την κατασκευή της στοάς της Ηχούς, στα μέσα περίπου του 4ου αι. π.Χ., το στάδιο απομονώθηκε από την ιερά Άλτι. Το γεγονός αυτό απηχεί το πνεύμα της εποχής, καθώς οι αγώνες είχαν χάσει πλέον τον καθαρά θρησκευτικό τους χαρακτήρα και αποτελούσαν γεγονός περισσότερο αθλητικό και κοσμικό.

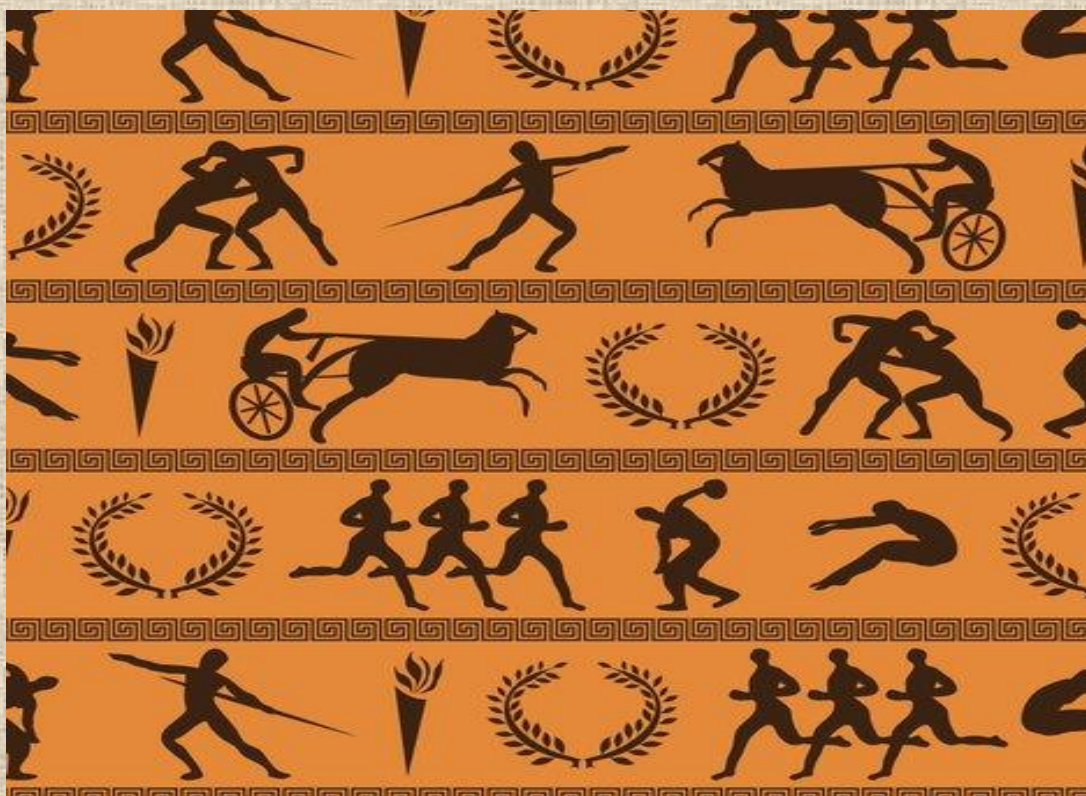
Το στάδιο και οι Ολυμπιακοί Αγώνες

Οι αγώνες έλαβαν χώρα μεταξύ 776 π.Χ. και 393 μ.Χ. Ελληνικοί θρύλοι υποδεικνύουν ότι οι αγώνες έλαβαν χώρα ακόμη νωρίτερα, από το 10ο έως τον 11ο αιώνα π.Χ., εποχή γνωστή ως και Εποχή του Χαλκού. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το νωρίτερο που γνωρίζουμε ότι έλαβαν χώρα αγώνες στο στάδιο ήταν κατά την αναβίωση των εορτών προς τιμή του θεού Δία το 776 π.Χ. Οι αγώνες γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια στην αρχή και στη μέση του "Μεγάλου Έτους". Το Μέγα Έτος, ήταν ένας τρόπος που οι άνθρωποι στην Ελλάδα καθόριζαν τη διαφορά μεταξύ ηλιακού και σεληνιακού έτους. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες πιστεύεται ότι άρχισαν το έτος 776 π.Χ. Για όλες τις συμμετέχουσες πόλεις-κράτη, μια ιερή εκκεχειρία καθιερώθηκε από τους τρεις βασιλιάδες, τον Ίφίτο της Ηλείας, το Λυκούργο της Σπάρτης, και τον Κλεοσθένη της Πίσας. Η εκκεχειρία εξασφάλιζε ότι κανείς δεν θα είναι εχθρικός προς τον άλλο και επίσης εξασφάλιζε την αναστολή των τυχόν θανατικών καταδίκων κατά τη διάρκεια των αγώνων. Από τους καταλόγους των νικητών που έχουμε από αυτούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες, γνωρίζουμε ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες τελικά έφεραν πολλούς πρωταθλητές από διάφορα μέρη του κόσμου. Πρωταθλητές προέρχονταν τόσο από τη Σικελία όσο και τη Βόρειο Αφρική. Γύρω στο 680 π.Χ., οι νικητές των Ολυμπιακών Αγώνων προσέφεραν αγάλματα στο στάδιο των αγώνων ευχαριστώντας τους που τους επέτρεψαν να συμμετέχουν. Το 472 π.Χ., δύο ημέρες προστέθηκαν στη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Για τις γυναίκες, πραγματοποιούνταν άλλοι αγώνες, τα Ηραία. Αυτοί ήταν αγώνες για γυναίκες προς τιμήν της Ήρας, γυναίκας του Δία. Οι Ολυμπιακοί αγώνες έγιναν για τελευταία φορά κατά τη διάρκεια του έτους 393 μ.Χ. Ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Θεοδόσιος Α', απαγόρευσε κάθε είδους πράξη παγανισμού και κάθε είδους ιερής δραστηριότητας. Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, το στάδιο φιλοξένησε το αγώνισμα της σφαιροβολίας.

Ζ) Σταδιακή εξέλιξη των αγωνισμάτων

Αρχικά, το αγωνιστικό πρόγραμμα περιελάμβανε μόνο το «στάδιο», τον αγώνα δρόμου, και περιοριζόταν σε μια μόνο ημέρα. Στη 14η Ολυμπιάδα (724 π.Χ.) προστέθηκε ο «δίαυλος» (διπλός αγώνας δρόμου). Στη 15η Ολυμπιάδα (720 π.Χ.) καθιερώθηκε ο «δόλιχος» (αγώνας δρόμου μεγάλου μήκους), ενώ οι 18οι Ολυμπιακοί αγώνες (708 π.Χ.) διευρύνονται με το «Πένταθλο» και την πάλη. Είκοσι χρόνια αργότερα (23η Ολυμπιάδα, 688 π.Χ.) προστέθηκε η «πυγμή», και αργότερα (25η Ολυμπιάδα, 680 π.Χ.) η αρματοδρομία του τέθριππου (ζυγός τεσσάρων ίππων). Τριάντα δύο χρόνια αργότερα (33η Ολυμπιάδα, 648 π.Χ.) προστέθηκαν οι ιπποδρομίες και το «Παγκράτιο» που συνδυάζει πάλη και πυγμαχία. Τα αγωνίσματα εφήβων περιοριζόνταν στον αγώνα δρόμου, το πένταθλο και την πάλη.

Στην 65η Ολυμπιάδα (520 π.Χ.) καθιερώνονται ο «οπλιτόδρομος» (αγώνας δρόμου ανδρών με πολεμική εξάρτηση) και στην 66η Ολυμπιάδα (516 π.Χ.) ο δρόμος και η πάλη παιδών. Στην 93η Ολυμπιάδα (408 π.Χ.) καθιερώθηκε και η αρματοδρομία με ζυγό δύο αλόγων. Για μια μικρή περίοδο (70ή - 71η Ολυμπιάδα) έγινε πειραματικά καθιέρωση αρματοδρομίας με φοράδες και μουλάρια (πώλων), ενώ την 99η Ολυμπιάδα (384 π.Χ.) εμφανίζονται αρματοδρομίες τεσσάρων και αργότερα (128η Ολυμπιάδα, 268 π.Χ.) δύο πουλαριών, και δώδεκα έτη αργότερα (256 π.Χ.) ιππασία σε πουλάρι. Οι Ολυμπιάδες πέρασαν τις δύο, τις τρεις ημέρες και τελικά έφτασαν να διαρκούν πέντε ημέρες.

Η) Πρόγραμμα διεξαγωγής των αγώνων

Αρχικά οι Ολυμπιακοί αγώνες διαρκούσαν μια ημέρα μόνο. Αργότερα, το πρόγραμμα διευρύνθηκε και εμπλουτίστηκε με πλήθος αθλημάτων και πανηγυρικών εκδηλώσεων που συνόδευαν την εορτή, διαρκείας πέντε ημερών, στην οποία συνέρρεε πλήθος αθλητών και θεατών. Ο Παυσανίας αναφέρει ως αιτία την διεξαγωγή των 77ών Ολυμπιακών αγώνων (472 π.Χ.), όταν η αρματοδρομία και το πένταθλο είχαν αργοπορήσει τόσο πολύ, που το παγκράτιο άρχισε καθυστερημένα και διήρκεσε μέχρι τις νυκτερινές ώρες, με αποτέλεσμα να νικήσει ο Αθηναίος Καλλίας. Τότε αποφασίστηκε η πολυήμερη διεξαγωγή των αγώνων και καθιερώθηκε το πενθήμερο πρόγραμμα ως εξής. Οι τελετές άρχιζαν την 11η ημέρα του μήνα και διαρκούσαν μέχρι την 15η ημέρα, έτσι ώστε η νύχτα της τέταρτης μέρας των αγώνων να λούζεται στο φως της πανσέληνου. Σύμφωνα με το σημερινό ημερολόγιο η έναρξη των αγώνων γίνονταν περίπου στα τέλη Ιουνίου, αρχές Ιουλίου. Η πρώτη ημέρα ήταν αφιερωμένη στους θεούς. Η σημαντικότερη εναρκτήρια σπονδή ήταν προς τιμή του Ολυμπίου Διός, και γινόταν από εκπροσώπους της πόλης της Ήλιδας. Ακολουθούσε ο όρκος των αθλητών, προπονητών και ελλανοδικών (δηλαδή των διαιτητών που θα έκριναν τα αποτελέσματα των αγώνων), κατά τον οποίο γινόταν θυσία, ενώ οι διαιτητές έβγαζαν λόγο απευθυνόμενοι στους αγωνιστές. Όσο για τους ανήλικους νέους που έπαιρναν μέρος, ορκίζονταν οι πατέρες ή οι πιο μεγάλοι αδελφοί τους. Επίσης, οι αθλητές και τα άλογα εξετάζονταν για να κριθεί η συμμετοχή τους και για να κληρωθούν στις ομάδες που θα έπαιρναν μέρος, ενώ οι αθλητές απείχαν από την ερωτική επαφή επί τριανταήμερου και υποβάλλονταν σε χορτοφαγική νηστεία.[3] Το πρόγραμμα της πρώτης ημέρας κατέληγε σε γενική φαγοπότη γνωριμίας ενώ την ίδια μέρα γινότανε και η ευγενική άμιλλα για την ανάδειξη των καλύτερων κηρύκων και σαλπικτών. Αυτοί που κέρδιζαν, λάβαιναν το τιμητικό προνόμιο ν' αναγγέλουν και να εκφωνούνε τα ονόματα των Ολυμπιονικών την ώρα των βραβείων. Την πρώτη μέρα των αγωνισμάτων, πριν από τα χαράματα γέμιζαν οι κερκίδες, αφού με τις πρώτες ηλιαχτίδες ξεκινούσαν τα πρώτα αγωνίσματα. Τη δεύτερη, τρίτη και τέταρτη μέρα των αγώνων διεξάγονταν τα αγωνίσματα, ενώ η τελευταία μέρα ήταν αφιερωμένη στις τελετές, πομπές και στις θυσίες στους θεούς. Την τελευταία μέρα των Ολυμπιακών αγώνων γινόταν η απονομή των στεφάνων. Ένας νεανίας έκοβε με χρυσό ψαλίδι τα κλαδιά της ελιάς από το ιερό δέντρο. Με την απονομή του στεφανιού αναγγέλλονταν το όνομα του αθλητή, μαζί με αυτό του πατέρα του και της πατρίδας του και γινόταν αθάνατο σε όλες τις τότε Ελληνικές πόλεις. Οι νικητές έδιναν δώρα στους θεούς, καθένας με τις δυνατότητές του για να τους ευχαριστήσουν για την υψηλότερα των τιμών. Ακολουθούσαν πομπές και γενικό φαγοπότη, συνοδευόμενο από τραγούδι και μουσική, τα «επινίκια».

Θ) Τα αγωνίσματα

Αγώνες δρόμου

Ο απλός αγώνας δρόμου, το «στάδιον» ήταν το πρώτο αγώνισμα που καθιερώθηκε. Μέχρι τους 15ους Ολυμπιακούς αγώνες οι αθλητές που έπαιρναν μέρος φορούσαν μια μικρή ποδιά, ενώ αργότερα αγωνίζονταν εντελώς γυμνοί, επιδεικνύοντας την επίδοσή τους στο πολεμικό βάδισμα και τρέξιμο. Τέρμα ήταν το σημείο που βρίσκονταν το βραβείο, ενώ οι θεατές στέκονταν δεξιά και αριστερά κατά μήκος της αμμώδους διαδρομής που είχε μήκος 192 μέτρα περίπου. Οι αθλητές ανταγωνίζονταν σε ομάδες των τεσσάρων. Οι επί μέρους νικητές ανταγωνίζονταν μεταξύ τους, επίσης σε ομάδες των τεσσάρων. Στον «δίαυλο» οι αθλητές έτρεχαν την διπλή διαδρομή επιστρέφοντας στο σημείο της αφετηρίας, ενώ στον «δόλιχο» η διαδρομή ήταν δώδεκα «δίαυλοι», δηλαδή 24 «στάδια». Η διαδρομή του «οπλίτη δρόμου» είχε μήκος δύο «σταδίων», και οι πολεμιστές αρχικά φορούσαν τον πλήρη εξοπλισμό (περικεφαλαία, κνημίδες, ασπίδα) και αργότερα ήταν γυμνοί και κρατούσαν μόνο ασπίδα.

Οι έφηβοι αγωνίζονταν μόνο στο απλό «στάδιο», δηλαδή στον αγώνα δρόμου μιας διαδρομής. Ο Πausanίας μνημονεύει επίσης τον αγώνα δρόμου των «Ηλείων παρθένων», οι οποίες έπαιρναν μέρος ντυμένες με έναν κοντό χιτώνα, τον δεξιό ώμο γυμνό και τα μαλλιά λυτά.

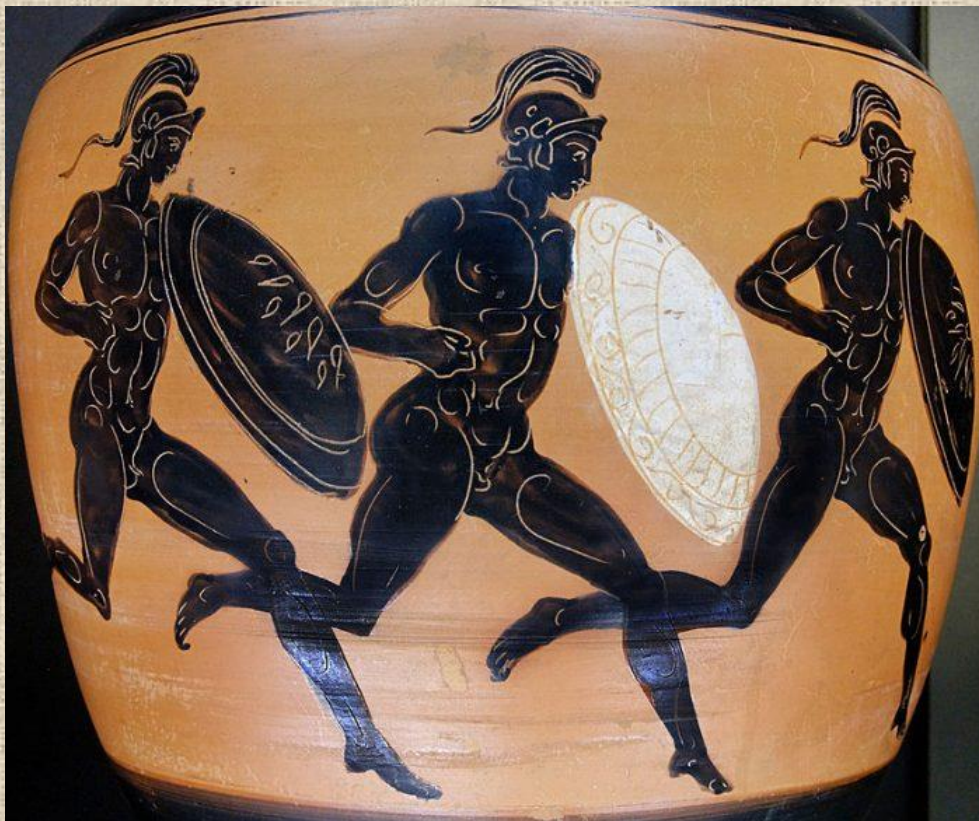
Δόλιχος

Ο δόλιχος ήταν αγώνισμα δρόμου ημιαντοχής στην αρχαία Ελλάδα, απόστασης περίπου 4800 μέτρων. Το 720 π.Χ. εισήχθη και στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι διάφορες καταχωρήσεις για τον δόλιχο ως σήμερα έχουν αλληλοσυγκρουόμενα στοιχεία ως προς την πραγματική απόσταση της διαδρομής του αγωνίσματος. Ωστόσο, η μέση αναφερόμενη απόσταση του αγώνα ήταν περίπου 18-24 γύρους, ή περίπου 4800 μέτρα. Η διοργάνωσή του διεξαγόταν παρόμοια με τους σύγχρονους μαραθώνιους - οι δρομείς εκκινούσαν και τερμάτιζαν τον αγώνα εντός του σταδίου, αλλά η διαδρομή του αγώνα εκτεινόταν στους δρόμους γύρω από την περιοχή του σταδίου της Αρχαίας Ολυμπίας. Στη διαδρομή αυτή συχνά πλεύριζαν σημαντικά αγάλματα και βωμούς του ιερού της Ολυμπίας, και πριν επιστρέψουν στο στάδιο περνούσαν και από το άγαλμα της Νίκης που βρισκόταν στον περίφημο ναό του Διός.

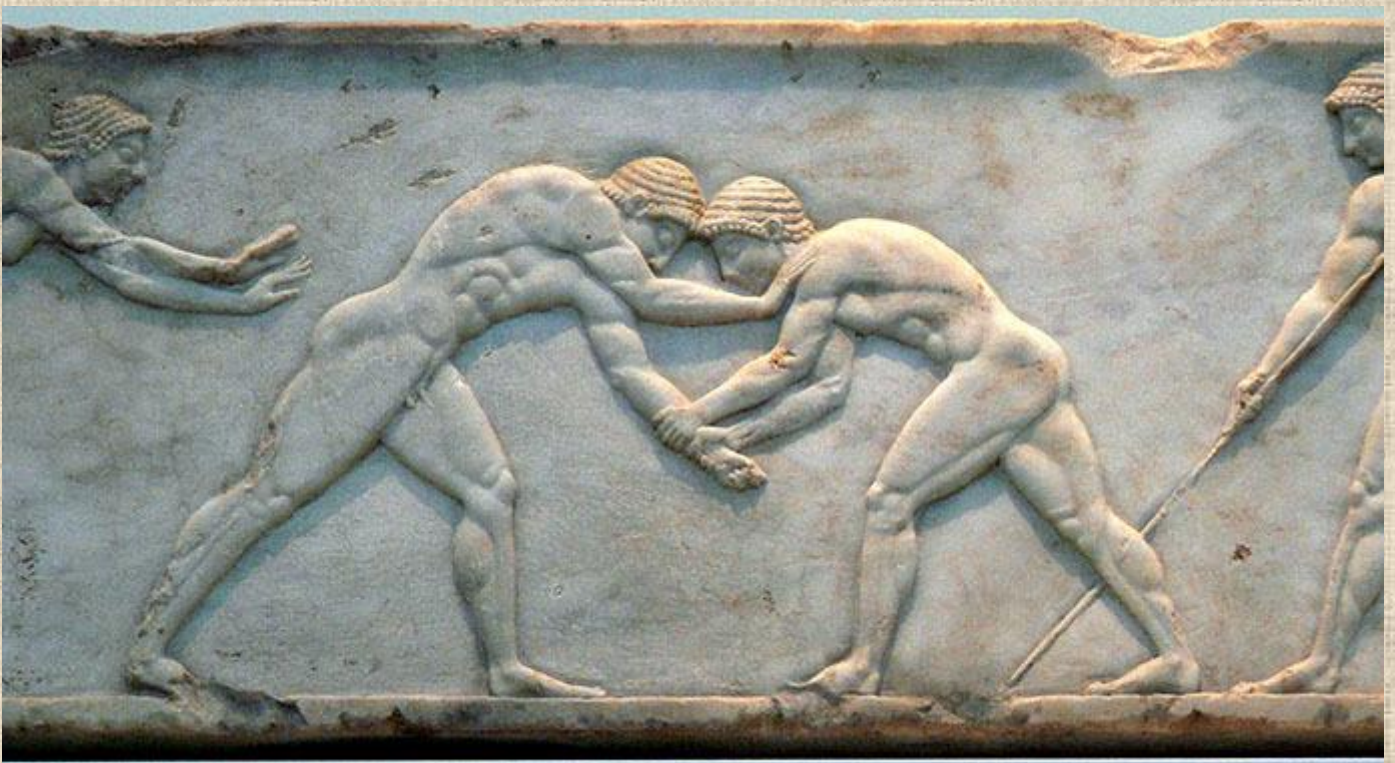
Οπλιτοδρομία

Οπλίτης δρόμος ή Οπλιτόδρομος ήταν αγώνας ταχύτητας με αθλητές που φορούσαν αμυντική πανοπλία και αποτελούσε μέρος των Ολυμπιακών Αγώνων. Ήταν ο τελευταίος αγώνας δρόμου που προστέθηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες, με την πρώτη του εμφάνιση στην 65η διοργάνωση το 520 π.Χ., και ήταν παραδοσιακά το τελευταίο αγώνισμα δρόμου του προγράμματος. Σύμφωνα με τον Πausanias στον ναό του Δία στην Ολυμπία υπήρχαν 25 ασπίδες τις οποίες χρησιμοποιούσαν οι οπλιτοδρόμοι. Το αγώνισμα ήταν πολύ αγαπητό γιατί θύμιζε σε όλους πως κάποτε οι αθλητές και οι πολεμιστές ήταν το ίδιο ακριβώς. Επίσης η οπλιτοδρομία ήταν πάντα το τελευταίο αγώνισμα των αγώνων, ίσως για να υπενθυμίζει ότι η Ολυμπιακή Εκεχειρία είχε τελειώσει. Σε αντίθεση με άλλα αγωνίσματα, στα οποία οι αθλητές έτρεχαν γυμνοί, στην Οπλιτοδρομία, οι ανταγωνιστές έπρεπε να φορούν το κράνος του και τις περικνημίδες του οπλίτη στρατιώτη, από τον οποίο πήρε και το όνομά του το αγώνισμα. Οι δρομείς έφεραν επιπλέον την ασπίδα του, η οποία ήταν μία χάλκινη ασπίδα καλυμμένη με ξύλο, η οποία ανέβαζε το συνολικό βάρος τουλάχιστον 50 κιλά. Καθώς οι οπλιτοδρόμοι ήταν από τους μικρότερους αγώνες δρόμου, η βαριά πανοπλία και η ασπίδα ήταν περισσότερο ένας διαγωνισμός μυικής δύναμης παρά αντοχής. Στην Ολυμπία το μήκος που διένυαν οι αθλητές του Οπλίτη δρόμου ήταν περίπου 400 μέτρα (δύο φορές το μήκος του σταδίου) αλλά αυτό δεν ήταν πάντα σταθερό.

Πάλη

Η πάλη ήταν πολύ δημοφιλές άθλημα. Σύμφωνα με τον μύθο ο Θησέας ήταν αυτός που ανακάλυψε την τεχνική της πάλης, έτσι ώστε ο νικητής να μην είναι εξαρτημένος μόνο από την φυσική του σωματική δύναμη, αλλά από την τεχνική, την ευελιξία και την γρηγοράδα των κινήσεών του. Στην πάλη διακρίνουμε δύο αγωνίσματα. Στο πρώτο ο αθλητής είχε σκοπό να ρίξει τον αντίπαλο τρεις φορές με τους ώμους στο χώμα, ενώ στο δεύτερο ο αγώνας συνεχιζόταν ακόμα και στο έδαφος, μέχρι που ο νικημένος αναγκαζόταν να παραδεχτεί την ήττα του σηκώνοντας το χέρι.

Πυγμαχία

Η πυγμαχία ήταν βίαιο και συχνά θανατηφόρο αγώνισμα. Τα χέρια ήταν ενισχυμένα με χοντρά δερμάτινα λουριά από τον αγκώνα μέχρι τις γροθιές, ενώ τα δάχτυλα έμεναν ακάλυπτα για να κλείνουν σχηματίζοντας γροθιά. Τα λουριά μπορεί να ήταν ενισχυμένα με μικρούς μολυβένιους βόλους ή καρφιά. Σε περίπτωση που ο αγώνας κρατούσε πολύ ώρα χωρίς νικητή, οι αγωνιστές έπρεπε να κάνουν την ονομαζόμενη «κλίμακα». Δηλαδή οι πυγμάχοι στέκονταν ακίνητοι χωρίς να αμύνονται ή να αποφεύγουν το χτύπημα, ενώ εναλλακτικά αντάλλασσαν χτυπήματα μέχρι που ένας από τους δυο κατέρρεε. Αν και πολλές μαρτυρίες έχουμε για τα φοβερά και αιματηρά τραύματα του αγνίσματος, η τέχνη της πυγμαχίας ήταν άλλη. Νικητής ήταν αυτός που κατόρθωνε να μην χτυπηθεί. Ακόμα καλύτερα ήταν αυτός που κατόρθωνε να μην χτυπηθεί αλλά ούτε και να χτυπήσει τον αντίπαλο, κάνοντάς τον απλά να καταρρεύσει εξουθενωμένος από τις άκαρπες επιθετικές προσπάθειές του.

Παγκράτιο

Το δυσκολότερο άθλημα στους Ολυμπιακούς αγώνες ήταν αναμφισβήτητα το παγκράτιο. Ήταν συνδυασμός της πάλης και της πυγμαχίας. Ο νικητής έπρεπε να νικήσει συνδυάζοντας την ευελιξία αλλά και την δύναμη της γροθιάς, συμβολίζοντας έτσι τον ηρωικό αγώνα του άοπλου πολεμιστή στην μάχη. Σε αντίθεση με την καθεαυτού πυγμαχία, οι αθλητές του παγκρατίου αγωνίζονταν με γυμνά χέρια και δεν χτυπούσαν με την γροθιά, αλλά με τα δάχτυλα της πυγμής. Δυο θρυλικοί αθλητές του παγκρατίου έμειναν στην ιστορία, ο Θεαγένης και ο Πολυδάμας.

Πένταθλο

Το πένταθλο αποτελείτο από πέντε επί μέρους αγωνίσματα, τροχάδην, άλμα, πάλη, δισκοβολία και ακόντιο. Οι αθλητές του πένταθλου ήταν φημισμένοι για την καλαισθησία του αρμονικά γυμνασμένου σώματός τους. Η διεξαγωγή του πένταθλου άρχιζε με την ρίψη δίσκου ή με το άλμα, και συνέχιζε με την ρίψη ακοντίου, τον αγώνα δρόμου και την πάλη. Η προκαταρκτική εξάσκηση που γινότανε στα αθλητικά γυμναστήρια συμπεριλάμβανε τέσσερις κατηγορίες άλματος, το άλμα ύψους (επί τόπου), άλμα ύψους (με φόρα), άλμα μήκους και άλμα βάθους, ενώ στους Ολυμπιακούς αγώνες μνημονεύεται μόνο το άλμα μήκους. Το άλμα συνοδευόταν από τους ήχους της φλογέρας που έπαιζε το «Πύθιο άσμα». Η εκκίνηση γινόταν από μια ελαστική σανίδα, τον «βατήρα», ενώ οι αθλητές χρησιμοποιούσαν ένα βοηθητικό όργανο, τους «αλτήρες». Ο κανονισμός του αθλήματος επέβαλε στον αθλητή να προσγειωθεί όρθιος και να σταθεί ακίνητος ακριβώς στο σημείο της επαφής του με το έδαφος. Το σημείο της πιθανής προσγείωσης ήταν ανασκαμμένο για να είναι το χώμα λίγο πιο μαλακό. Συχνά συναντάμε σε σχετικές αγγειογραφίες την αξίνα η οποία χρησίμευε για την εκσκαφή του σκληρού από την ξηρασία καλοκαιρινού εδάφους, ή για να σημαδεύουν στο χώμα την επίδοση. Η δισκοβολία ήταν αγώνισμα βολής που εξελίχτηκε από την ρίψη πέτρας στην μάχη, και διεξάγονταν αρχικά με απλές πέτρες κάπως μεγάλων διαστάσεων, όπως συμπεραίνουμε από ένα αρχαιολογικό εύρημα στον χώρο της Ολυμπίας. Η τεχνική ρίψης δίσκου είναι απαθανατισμένη σε πολλές αγγειογραφίες, ανάγλυφα και ανδριάντες, το πιο φημισμένο από αυτά είναι ο παγκόσμιος γνωστός δισκοβόλος του Μύρωνα. Το ακόντιο ήταν επίσης εμπνευσμένο από το αντίστοιχο πολεμικό ή κυνηγετικό όπλο, αν και στην προκειμένη μορφή ήταν ειδικά κατασκευασμένο για αποκλειστική αθλητική χρήση. Ήταν κοντότερο, λεπτότερο και ελαφρότερο, ενώ κατέληγε σε μακρύ μυτερό άκρο. Στην μέση του κονταριού ήταν προσαρμοσμένη η «αγκύλη», που ήταν λουράκι ή θηλιά για να υποβοηθάει τον αθλητή στην εξακόντισή του, χωρίς όμως να είναι εξακριβωμένη η ακριβής λειτουργία της αγκύλης. Επίσης δεν είναι γνωστό αν το ακόντιο ήταν άθλημα βολής ή σκοποβολής. Τα αγωνίσματα δρόμου και πυγμαχίας παρουσιάστηκαν πιο πάνω.

Αρματοδρομία

Η αρματοδρομία διεξάγονταν σε ιδιαίτερο στάδιο, το «ιπποδρόμιο», αγνώστων σήμερα διαστάσεων. Το μοναδικό ιπποδρόμιο που διασώζεται σήμερα στην Ελλάδα βρίσκεται στο Λύκαιο όρος και έχει μήκος 300 μέτρα και πλάτος εκατό μέτρων. Το ιπποδρόμιο της Ολυμπίας πρέπει κατά τα λεγόμενα του Πausανία να είχε μεγαλύτερο πλάτος. Ο μηχανισμός εκκίνησης ήταν εφεύρεση του Κληοίτα, την οποία τελειοποίησε ο Αριστείδης. Στο ένα άκρο του ιπποδρομίου ήταν κτισμένος ο στρογγυλός βωμός του Ταράξιππου, αφού τα άλογα πάθαιναν απροσδόκητα πανικό όταν περνούσαν από το σημείο αυτό.

1) Κατάργηση των αγώνων

Με την επικράτηση των Ρωμαίων, άρχισαν να έχουν συμμετοχή στους αγώνες και μη Έλληνες αθλητές. Το 393 μ.Χ. , ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος της χριστιανικής πλέον ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, απαγόρευσε τη διεξαγωγή όλων των παγανιστικών εορτών, μαζί και των ολυμπιακών αγώνων. Τα αρχαιολογικά στοιχεία δείχνουν ότι ορισμένοι αγώνες διατηρήθηκαν για κάποιο ακόμα σύντομο χρονικό διάστημα. Με αυτό τον τρόπο τελείωσε μία περίοδος χιλίων χρόνων κατά την οποία οι Ολυμπιακοί διεξάγονταν συνέχεια κάθε τέσσερα χρόνια.

Συμπέρασμα

Οι Ολυμπιακοί αγώνες αποτελούσαν μεγάλη διοργάνωση για τους αρχαίους Έλληνες. Οι αγώνες ήταν επίσης παράγωντας που βοηθούσε στην επικράτηση ειρήνης καθώς όλοι οι πόλεμοι σταματούσαν κατά τη διάρκεια των ολυμπιακών αγώνων. Οι Ολυμπιακοί αγώνες δεν ήταν απλά για τους Έλληνες καθώς βλέπουμε πως υπάρχει συμμετοχή και απο περιοχές εκτός Ελλάδας. Υπήρχαν πολλά είδη αθλημάτων και σπουδαία έπαθλα.

Βιβλιογραφία

Βικιπαίδεια --

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CE%B9_%CE%BF%CE%B%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%AF_%CE%B1%CE%B3%CF%8E%CE%BD%CE%B5%CF%82-- Ημερομηνία πρόσβασης: 18/11/17

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CE%B9_%CE%88%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B5%CF%82_%CE%9F%CE%BB%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B5%CF%82 Ημερομηνία πρόσβασης: 5/1/18

<http://www.hellinon.net/olympionikes.htm> Ημερομηνία πρόσβασης: 6/1/18

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CF%8C%CE%BB%CE%B9%CF%87%CE%BF%CF%82> Ημερομηνία πρόσβασης: 6/1/18

Ιστοσελίδα Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού -- <http://www.fhw.gr/olympics/ancient/gr/205.html> --
Ημερομηνία πρόσβασης: 18/11/17

Ιστοσελίδα: Olympia.gr --

<https://olympia.gr/2012/07/30/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AC-%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%BD%CE%AF%CF%83%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/> -- Ημερομηνία πρόσβασης : 19/11/17

Οι εικόνες της εργασίας προέρχονται απο την υπηρεσία Google Images